Waerachtighe
Nieuwe tijdinghe

ēn clare beschrijuinge van die groo-
te eñ schoone Victorie / die Godt almachtich verleendt
heeft desen Nederlandtschen vereenichden Provincien,
dese loopende Maent Januario / Anno 1597.
In Brabandt / soo binnen Tuernout als
daer omtrent. Eñ dit is geschiet den
xxiiij. ende den xxv. dach
Januarij.

Psalm. Ciij.
Looft den Heere mijn Ziele / en vergeet niet wat hy
my goets ghedaen heeft.

¶ Gedruckt tot Amsterdam / by Peeter Geuaerts,
woonende opt Lijnbaens Pat. Anno 1597.

KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK

Beminde Leser.

ALsoomen die wonderbaerlijcke wercken des almachtigen Godts tot zijnes hoogen naems Heerlijckheyt ende Eere ouer al met Dancksegginghe verkondighen ende openbaren / Soo en hebbe ick niet kunnen na laten int Licht te brenghen / het schoone Victorieus Succes / dwelck hem ghelieft heeft desen Nederlantschen vereenichden Provincien ghenadelijck te verleenen door den victorieusen Vorst en̄ Heere Graue Mauritzio van Nassouwen / etc. Op den xxiiij. Januarij / 1597. Ouer haren vyanden / soo Duytschen / Walen / en̄ Spaeng-jaerden / en̄ oock Italianen / hebbende hun den strick en̄ het Nette ouer t'Hooft gheworpen / het welcke sy den voorschreuen Provincien bereyt hadden.

GHemerckt sy hun in grooten ghetale vergadert hadden tot Tueren-hout in de Kempen / omme te verwachten eenen Vorst / met meyninghe van die selue Provincien door middelen van dien ouer het Ys te bespringhen en̄ te vernielen / en̄ als bloethonden (nae haer oude ghewoonten) te verscheuren. Doch de ghenadige Godt die heeft hun den Vorst toe ghesonden / maer niet alsoo als wel hare meyninghe was / Doch den Vorst Graue Mauritzius van Nassouwen / die selvighe die is hun ouer kommen.

Die welcke op den xxiiij. Januarij / Anno 1597. met een deel Ruyters en̄ Voet-volck na Brabandt inne ghetrocken zijnde / is met grooter spoedicheyt en̄ moeyte in den seluen daghe des Auonts ghearriueert tot Rauens.

 Des

Des anderen daeghs seer vroech/ soo is die Edele Heer Graef Mauritz met grooter haest van daer voorts op ghetrocken tot by Turnhout.

Doch den Vyandt het selfde vernomen hebbende dat zijn Excelentie seer stercke lijck met vele Ruyters en̄ Krijchs volck voorhanden was en̄ hunliedē seer na by was/ soo hebben sy hun van stonden aen allet samen seer haestlijck in Slachoordtn ghestelt/ soo Ruyters en̄ Voetvolck/ en̄ hebben hun seer dapperlijck ter weere ghestelt soo met vechten / slaen en̄ scharmutseeren/ het welcke een langhe tijt ghedurt heeft/ en̄ daer na also den Vyant merckende dat den Slach aen hun zijde verlorē was/ so heeft dē Vyant zijn vertreck ghenomen/ en̄ hem alsoo begheven op den wech na Herentals.

Den welcken zijne Excelentie den Vyandt niet en heeft willen verlaten/ maer zijn vrome voornemen altijdts op GOdt almachtich steunende / heeft den Vyandt seer vromelijck metter vaer vervolcht.

En̄ is ouer sulcx terstondt met de Cavallerije op den Vyandt ghevallen / ghemerckt het Voetvolck door het langh duyrende Marcheren / soo stercke-lijck niet aen volghen en konden.

So en heeft niet te min het selue Voetvolck daer en tusschen haer uiterste Devoyr en̄ vermogen ghedaen int Marcheeren,

Nu den Vyandt (die welcke vijf Compaingnien Cavallerije hadde) achterhaelt hebbende/ en̄ op den seluen ghevallen zynde: Is hy van d'meeste deel van zijne Cavallerije ghebandoneert/ En̄ na dien sy eenighen tijt hadden: Resistentie ghetoocht / en̄ den Vyant is also ten laetsten seer Notabel in de Vlucht gheslagen.

Al waer van den Vyant doot zijn gheblenen wel Achthten hondert Mannen. En̄ oock noch daer en bouen soo is den Grave van Waras / broeder van

Marrabon/ den Velt-overste/ ende veele anderen van den principaelsten/ noch ter tijt niet al bekent.

Voorder soo zijnder noch wel bijs hondert ghevangen/ ende daer onder verscheyden van qualiteyte/ doch midts der verssicheyt van der saecken/ noch onbekent.

In desen Nederlaghe zijn van den Vyandt ghekreghen Achte en dertich Vendelen/ eñ een Cornette Ruyters/ eñ die seluighe alsoo binnen Breda ghebracht.

Die Reste bouen die voorschreuen Dooden ende ghevanghenen ghedevalizeert ende verstroyt.

Den xxvi. January/ hebben moeten verhuysen die van dē Casteele van Turnhout / hebbende hun op ghegeuen met Appointemente.

O HEEre Godt almachtich/ hoe groot zijn uwe wonder wercken? Hoe groot zijn uwe weldadē ende ghenade.

De stricken waren ons gheleydt/ het woet voornemen der Vyanden was om ons te verslinden/ het selue van allen kanten poogende/ ghelijck dat oock onder meer anderen is onlanck ghebleecken binnen der Veere in dē Eylandē vā Zeelandt/ Walcheren/ al waer een Schotse Barzoen zijn verraderije heeft meenen aen te richten/ ende van dier zijde oock den Vyandt int Landt te brenghen/ waer door groote Ellendicheyt den Lande soude ouer gekomen hebben/ dwelck uwe Goddelijcke ghenade niet en heeft toe ghelaten/ maer die verraderije ontdeckt zijnde/ heeft den Verrader zijnen Loon ghekregen / openbaerlyck metter doot ghestraft zijnde.

Van ghelijcken hebt oock tot deser stonden den Vyanden hare beschaemtheyt op den kop laten comen. So dat wy metten Coninckliicken Propheet David wel moghen segghen: Psalm. 124. Soo de

Heere niet by ons en ware / wanneer de menschen
hun teghen ons setten / soo verslonden sy ons leven-
dich wanneer haren Toorn over ons vergrimde.
Ghelooft sy de HEEre dat hy ons niet en gheeft
ten Roove in haren tanden / maer hare stricken ver-
scheurt / Ja selver hen op den Kop worpt / laet ons
verhaluen des Heeren grootdadicheydt over al met
danckseggginghe eñ Lof sanghen verbreyden / ende
zijne Goddelijcke ghenade niet misbruycken / maer
nemende beneffens zijne goedertierenheyt altijdts
voor ooghen / dat hy oock rechtveerdich is / ende dat
zijnen ontsteecken Toorn is als een verslindende
Vier / trachten met alder vlijt ons alsoo aen te stel-
len / dat wy de selve zijne genade mogen behouden /
eñ zijnen Vrede ghenieten / tegens den welcken gee-
ne menschelijcke macht yets vermach / eñ den welc-
ken alle zegheninge is toevolghende / die Godt den
kinderen Israels heeft toe gesept: Dat hy hun den
Regen soude geuen tot haerder tijt / Landt eñ Boo-
men hare vruchten voorts brenghen / dat sy broots
plantcyt souden hebben / zeecker in den Lande woo-
nen eñ slapen / eñ niemandt hen verschricken / noch
gheen zweert door haer Landt gaen / midtsgaders
de quade Dieren wt den Lande nemen / dat sy hare
vyanden souden jaghen / ende de selue hare vyanden
voor hen in t'Zweert vallen / dat Godt zijne woo-
ninghe onder hen soude hebben / ende zijn Ziele hen
niet en soude verwerpen / doch onder hen wandelen
eñ haren Godt zijn / eñ sy zijn volck. Maer wanneer
de selue vrede des Heeren ons verlaet / soo wilt hy
ons versoecken met verschricken / met sieckten / Mi-
zerien ende Ellendicheden / te vergheefs sullen wy
zaepen / eñ den vyandt salt verslinden / wilt de Ma-
ledictie ouer ons brenghen / daer mede hy den kinde-
ren Israels is dreyghende / dat hy zijn Aensicht te-
gens hen setten wilt / eñ sy voor hare vyanden ghe-
slagen

klagen worden/ ende die hen haten: ouer hen heer-
schappije kryghen souden/ Ja vlieden als hen nie-
mant en jaecht / een Wraeck zweert ouer hen bren-
ghen/ eñ oft sy schoon hen in stercke Steden beghe-
uen/ soo wilt hy noch die Pestilencie onder hen sen-
den/ eñ hen doch in harer Vyanden handen leueren
den vooraet des Broots verderue/ datmen t'broot
met ghewichte sal wt weghen/ eñ als zyt Eten soo
en sullen sy niet verzadicht worden / eñ dat Lande
verwoest maecken/ de Steden verstooren / ende het
volck verstropen/ dat sy onder den vreemden ver-
gaen/ eñ der Vyanden landt hen verslinde / ende die
ouerblijuende in hare mis daet versmachten/ eñ al-
le andere vermaledijdinghe vreeder wtghedruckt/
Leuit.26. eñ Deuterno.28.

ALdus O Heere wilt ons brenghen in uwe wegen
eñ waerheyt/ op dat niet onsen/ maer uwen wil-
le geschiede also hier op der Aerden gelijck in den
Hemel/ eñ dien volghende uwes Vredes eñ Zeghe-
ninghs moghen deelachtich wesen/ Twelck ons
gunne uwe Goddelijcke ghenade. O eeuwighe
almachtighe Godt / wien is het Rijck / de
Macht eñ de Heerlijckheydt in
der Eeuwicheyt / Amen.

(.:.)

FINIS.